

Copyright © 2020 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/
Gençlik Araştırmaları Dergisi • Aralık 2020 • 8(22) • 76-92

ISSN 2147-8473
Başvuru | 25 Kasım 2020
Kabul | 16 Aralık 2020

İNCELEME / ARAŞTIRMA

Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Kariyer Planlama Stratejileri

*Kubilay Öcal**

*Mehmet Bayansalduz***

Öz

Bu çalışmanın amacı rekreasyon alanında eğitim alan öğrencilerin üniversite eğitimleri öncesinde ve üniversite eğitimleri sırasında uyguladıkları kariyer planlama stratejileri ve öz liderlik becerilerini incelemek, bununla birlikte rekreasyon bölümlerinin öğrencilerin kariyer planlama süreçlerini insan kaynakları yönetimi perspektifinden nasıl yönettiklerini araştırmaktır. Çalışmada örneklem yöntemi olarak maksimum çeşitlilik örnekleme uygulanmış ve her sınıftan sekizer kişi olmak üzere toplam 32 katılımıyla dört adet odak grup görüşmesi yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak 4 temel başlık altında 15 sorudan oluşan bir anket formu geliştirilmiştir. Bu form doğrultusunda odak grup görüşmeleri yapılarak ses kayıtları elde edilmiştir. Katılımcıların açık uçlu sorulara verdikleri sözlü açıklamalar içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir. Sonuçlara göre katılımcıların tamamına yakın kısmı rekreasyon bölümü ile ilgili bilgileri ilk kez özel yetenek sınavlarına hazırlanırken ya da bölüme girerken öğrendiklerini belirtirken, bu bölümün üniversite öncesi yaptıkları kariyer planları içerisinde hiçbir zaman yer almadığını belirtmişlerdir. Bunun yanında sonuçlar; öğrencilerin üniversite öğrenimleri sırasında rekreasyon ile ilgili kariyer olanaklarını kısmen de olsa öğrendiklerini, fakat üniversite eğitimi sonrasında rekreasyon alanında çalışmayı düşünmediklerini ortaya koymaktadır. Öğrencilerin öz liderlik becerileri araştırıldığında; çoğunluğun yapmak istedikleri şeyler için kendilerini kolayca motive edebildikleri anlaşılırken, neredeyse tamamına yakın kısmı bu motivasyonda devamlılık sağlayabilecek potansiyelleri olduğunu belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, Kariyer Planlama, İnsan Kaynakları Yönetimi, Mesleki Rehberlik.

* Doç. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon Bölümü, kubilay@mu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7730-9394

** Prof. Dr., Uşak Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, mehmet.bayansalduz@usak.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-0879-4151

Abstract

This study aims to examine the career development strategies and self-leadership capacities of recreation students both before and during their university education. This study also investigates, from a human resources management standpoint, just how well recreation departments managed students' career planning. Thirty-two participants were selected from all four grades using maximum variation sampling and data were collected through focus group discussions. Participants were asked 15 questions that fell under four main dimensions. Data were video recorded and then analyzed using different content analysis techniques (i.e., open coding-thematizing-categorization). The results reveal that nearly all of the participants stated that they had not received any kind of information until they took the entrance examination or a course designed specifically for said exam. Additionally, most of the students stated that although they had received partial information about career opportunities in recreation during school, they did not want to pursue a career in recreation. When the self-leadership of participant was examined, students were found to be able to motivate themselves when needed and that most of them had the potential to sustain this motivation until they achieved their goal.

Keywords: Recreation, Career Planning, Human Resources Management, Vocational Counseling.

Giriş

İş ve iş hayatına ait unsurlar uzun yıllardan beri insanların ekonomik ve sosyal hayatlarında anlamlı ve belirleyici bir değişken olarak alan yazınında yerini almıştır. Bireyler küçük yaşlardan itibaren saygın, yüksek gelirli ve güvenli bir iş bulmaları konusunda aile ve toplum baskısına maruz kalmakta ve kendilerini aynı işi hedef edinmiş rakipleriyle zorlu ve bitmeyen bir yarışmanın içerisinde bulmaktadırlar. Bireyin hem kendisiyle, hem başkalarıyla yaptığı bu mücadele bir taraftan kişisel gelişimlerine katkı sağlarken diğer yandan da kariyer basamaklarını oluşturmaktadır (Birasnav ve Rangnekar, 2012; Henderson, 2013). Bu yarış sadece çalışma hayatıyla sınırlanabilececek düzeyde basit bir konu olarak ele alınmamaktadır. Kariyer basamakları ancak bireyin kendi kişiliğine uygun yön ve yolu belirleme ve “kendini gerçekleştirme” çabasının bir bütünü olarak tanımlanabilir (Kaynak, 1996). Eğitim hayatıyla birlikte planlı ve profesyonel bir konuma taşınan bu çaba uzun, masraflı ve bir o kadar da yorucu bir yolculuğun ifadesidir. Bu yolculuk hem bireylerin çalıştıkları organizasyonların amaçları açısından hem de çalışanların kişisel hedeflerinin gerçekleştirilmesi bakımından hayati önem taşımaktadır (Barnett ve Bradley, 2007).

Bireysel kariyer planlaması kişilerin bilgi, beceri ve ilgilerini, güçlü ve zayıf yönlerini değerlendirmeleri; fırsatları tanımları; kısa, orta ve uzun dönemli amaçlarını belirlemeleri

ve bunlara ilişkin planlar yapmalarını içeren bir süreçtir (Bolat ve Aytemiz, 2003). Bireyler kendilerini her yönden analiz etmeli ve yapmak istedikleriyle, becerilerini örtüştürmeye çalışmalıdır. Kişi kendini yeterince tanımadığı sürece gerçekçi bir kariyer planlaması yapması söz konusu olamaz (Çiftçi, 2007). Birey ve örgüt kariyer planlamasında işbirliği içinde çalışır. Süreçte öncelikle bireyin ilgi ve yetenekleri tespit edilir, birlikte performansı değerlendirilir ve yaşamı boyunca planlanan pozisyon ve görevler için bireye gerekli nitelikleri kazandıracak faaliyetleri belirlenir (Şimşek ve Öge, 2009). Kariyer planlamasının amacı, bireyin ilave eğitim, bilgi ya da yeni beceriler kazanmasının yanı sıra buna hazır olduğunun belirlenmesidir (Akoğlan Kozak, 2001).

Bireylerin kariyer yolculuklarında yaptıkları hataların en vahim sonuçları uzun süre işsiz kalmaları ya da sevmedikleri bir işi yaparak ömür boyu mutsuz olmalarıdır. İçinde bulunduğumuz yüzyılda işsizlik, bütün dünya ülkelerinin karşı karşıya oldukları en önemli sorunlardan birisidir. Genç işsizlik oranı Türkiye’de %25,3 gibi yüksek bir orana ulaşmıştır (Durak ve Kaya 2014). Ancak Türkiye’deki asıl sorun bu işsizliğin zaman içinde iyileşmemesidir. Özellikle kentsel alanlarda genç işsizlerin sayısı giderek artmaktadır. Bugün bu oran pandemi sürecinin de etkisiyle % 25,9’a çıkmıştır (TUİK, 2020).

İstihdam ve eğitim arasındaki bağın yeterince kurulamaması, mesleki eğitimin işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda istenilen ölçüde verilmemesi ve tüm bunlara bağlı olarak iş ve çalışan arasındaki vasıf uyumsuzluğunun giderek artması tüm bu sorunların temel nedenini oluşturmaktadır. Özellikle bireyin üniversiteden mezun olduğunda kendi alanıyla ilgili olmayan alanlarda çalışmak zorunda kalması, bireysel kariyer planlamasının önemini belirgin olarak ortaya çıkarmaktadır. Elbette bu sonuç her sektörde yaygın olarak gözlenen ekonomik ve küresel sorunlardan kaynaklanabilir. Fakat kariyer planlama ilgili girişimler işletmelerin ve bireylerin aleyhine olan bu koşulların düzeltilmesi açısından önemlidir. Bu alanda en çok sorun yaşayan bölümlerden bir tanesi de spor bilimleri alanı mezunlarıdır. Ziyagil (2013) çalışmasında 40.000’i aşkın spor bilimleri mezununun istihdam sorunu yaşamakta olduğunu dile getirmektedir. Bu sayı yeni fakültelerinin kurulmasıyla birlikte her yıl daha da artmış, artık kronik bir sorun haline gelmiştir.

Bu sayının önemli bir kısmını Rekreasyon Bölümlerinden mezun olan serbest zaman eğitmenleri ya da rekreasyon liderleri oluşturmaktadır. Fakat bu alandan mezun olan uzmanların önemli toplumsal görevleri vardır. Ziyagil (2014) bu görevleri şöyle açıklamaktadır; “serbest zamanlardaki sağlık ve fiziksel uygunluğun geliştirilmesi için rekreasyonel liderlik veya serbest zaman eğitmenliğinin hedef kitlesi toplumun tümü, özellikle kadınlar, çocuklar ve gençler, engelliler, yaşlılar ve düşük gelirli gibi dezavantajlı gruplardır. Serbest zaman liderliği, bu gruplara sağlık ve fiziksel uygunluğu geliştirmeye yönelik her türlü fiziksel ve sportif etkinliği kapsamaktadır” (s.3).

Avrupa Birliği ülkelerinde sağlık ve fiziksel uygunluğu geliştirmek amacı ile haftada en az bir kez rekreasyon amaçlı fiziksel ve sportif aktivitelere katılım oranı ortalaması % 44

olarak belirlenmiştir. Bu oran Türkiye’de sadece % 8 oranındadır (Eurostat, 2014). Zorba ve arkadaşlarının (2013) Rekreasyon Bölümleriyle ilgili öğrencilerin görüşlerini araştırdığı çalışmada bu durumun öğretim elemanlarının beklenen akademik performansı sergileyememesi, Rekreasyon Bölümü programının ve uygulamalarının yetersizliği gibi problemlerden kaynaklandığını ifade etmişlerdir. Bu problemlerin temelinde öğrencilerin bu bölümleri isteyerek seçmedikleri, bu bölüm için yeterli altyapıya ya da beceri düzeyine sahip olmadıkları, alanı yeterince tanımadıkları, alanla ilgili kariyer olanaklarını bilmedikleri, okulda yeterince alan bilgisi alamadıkları, eğitim hayatları sırasında sektöre yönelik yeterli donanımı sağlayamadıkları gibi nedenler yer almaktadır (Öcal, 2015). Fakat her bireyin kişisel gelişimi ve akademik hayatı öncelikle kendisinin sorumluluğundadır. Üniversitelerin temel görevleri, bireylere bu gelişimi kolaylaştıracak yolları ve yöntemleri göstermek ve gerekli bilgilere ulaşabilecekleri ortamları hazırlamaktır. Bu sebeple rekreasyon liderliği eğitimi alan bireylerin öncelikle öz liderlik vasıflarının geliştirilmesi ve kendi gelişimleri ile ilgili içsel motivasyonun artırılması önemlidir.

İlk olarak Manz (1986) tarafından ortaya atılan öz liderlik kavramı bireysel ve örgütsel başarı amacıyla kişilerin kendi kendilerini motive etme süreçleri olarak ifade edilmektedir. Yönetim bilimleri kuramlarından klasik bakış açısına göre, birey organizasyon içerisinde kendi kendini kontrol edebilmekte ve bu olguya da yönetim alan yazınında “kendi kendine yönetim” adı verilmektedir (Bandura, 1986). Bu bağlamda, öz liderlik, kendini düzenleme teorisinin içinde yer almakta ve kendini etkileme ile kendini yönetme kavramlarını da içine alarak onlardan daha geniş kapsamlı bir kavrama karşılık gelmektedir (Manz, 1986).

Öz liderlik kariyer planlarının uygulanmasında önemli bir kaynaktır. Kariyer planlaması bir eğitim ve uzmanlık alanıdır. Bu nedenle tüm eğitim hayatı boyunca kariyer eğitimi ve gelişimini sağlayan bir müfredat programıyla bireyler ilgi alanlarına ve performanslarına göre kariyer hedeflerini belirlemelidirler (Australian Education Council, 1992). Bu şekilde öğrenciler, öğrendiklerini gerçek yaşamdaki kariyer alanlarıyla ilişkilendirebilecekler, bireysel kariyer planlamalarını daha bilinçli bir biçimde yapabileceklerdir. Ayrıca öğretmenler de, gerçek iş yaşamının dinamiklerinden ve taleplerinden uzak olmayan bir eğitim anlayışı içine dâhil edilmiş olacaklardır.

Bu çalışmanın amacı Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin kariyer planlama becerileri, öz liderlik algıları ve öğrenim gördükleri eğitim kurumlarınca uygulanan kariyer eğitimi ve rehberliği ile ilişkili insan kaynakları yönetim stratejilerini araştırmak ve bunlarla ilgili temel sorunları ve problemleri ortaya koyabilmektir.

Çalışma sonuçlarının Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin istihdam sorunlarının çözümüne belirli oranlarda ışık tutması hedeflenmektedir. Çalışmanın sonuçlarının ayrıca ilgili bölümlerin alana uygun öğrenci seçmemelerinin ileride yaratacağı sorunları kavramalarına yardımcı olacağı düşünülmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin bu alanı neden seçmeleri,

neden seçmemeleri gerektiği, bu alana girerken ne tür yeterliliklere sahip olmak zorunda olduklarını ve gelecekte ne tür kariyer olanaklarının kendilerini beklediği ile ilgili bilgi sahibi olmaları çalışmanın diğer olası faydaları olarak öngörülmektedir. Ayrıca çalışma sonuçlarının yükseköğretim ve halk sağlığı ile ilgili kurumlar ve kuruluşlar açısından da önemli olması beklenebilir.

Çalışmanın Teorik Altyapısı

Sosyal Öğrenme Kuramı ve Sosyal Bilişsel Kariyer Teorisi bu çalışmanın temellerini oluşturmaktadır. Sosyal Öğrenme Kuramı, insan davranışlarının, bilişsel, davranışsal ve çevresel faktörlerin karşılıklı etkileşimi ile ortaya çıktığını savunmaktadır (Ergün, 2014). Bu kurama göre bireyler diğer insanları gözlemleyerek onların yaptığı davranışları öğrenirler. Kuramın en temel özelliklerinden biri kendini düzenleme kavramıyla olan ilişkisidir. Birey sistemleri, dış faktörleri gözlemleyerek amaçlı davranışları için bir temel oluşturur ve kendi düşüncelerini, duygularını, kontrol stratejileri geliştirir. Beslenme, çalışma durum ve şekilleri, toplumda yaşayış biçimleri, dinlenme ve eğlenme biçimleri gibi tüm kişisel işlerde insanlar kendi yaşantılarını başkalarına göre değil kendilerine göre ayarlayabilirler (Brown, 1999).

Kendini düzenleme kavramının yanında bireyin yaşamını etkileyen olaylar ve kendi yaptığı işler üzerindeki kontrolüne ilişkin inanış düzeyini açıklayan öz yeterlilik kavramı da sosyal öğrenme kuramının bir parçası olarak alan yazınında yer almaktadır. Öz yeterlilik bireyin ortaya koyması gereken performans ile kendi kapasitesini karşılaştırıp buna göre strateji belirlemesi ve uygulamasıdır. Wood ve Bandura (1989) öz-yeterliliği “bireyin, belirli durumsal amaçlara ulaşmak için gerekli motivasyon, bilişsel kaynaklar ve hareket tarzlarını oluşturma kapasitesine olan inanışları” olarak tanımlamıştır (s. 408). Öz-yeterliğe ilişkin bu inanışlar etkilerini dört farklı süreç aşamasında gerçekleştirirler. Bunlar bilişsel (amaçlar hakkında düşünme), motivasyonel (amaçlar belirleme ve onları gerçekleştirmek üzere çalışma), davranışsal (algılanan başa çıkma yeterlikleri) ve seçimsel (tercih etme ve ortam ve aktiviteler yaratma) süreçleri içerir (Malone, 2002; Bandura, 1994).

Sosyal Bilişsel Kariyer Teorisi (SBKT) Lent ve arkadaşları (1994) tarafından Bandura'nın (1986) genel sosyal bilişsel kuramı temel alınarak geliştirilmiş olan modern bir kariyer teorisi ve insanların kendi kariyer davranışlarını yönlendirebilme kapasitelerine vurgu yapmaktadır (Işık, 2010). SBKT bireylerin kendi kariyer gelişimindeki rollerine vurgu yaparken, aynı zamanda kişinin kariyer gelişim süresince karşılaşılabileceği sosyal ve ekonomik koşullar gibi engellere de vurgu yapmaktadır. Lent ve arkadaşları (2002) kariyer gelişiminde kişinin üzerinde kontrolü olmadığı bazı durumlar ortaya çıksa da, kişinin tamamen kontrolü dışında gelişen bir süreç olmadığı, bu süreçte özellikle kişinin kendi ve çevresiyle ilgili sahip olduğu inançların önemli bir rol oynadığını belirtmektedir.

Rashid ve Bakar (2010), Kariyer gelişimini üniversite düzeyinde, bölüm düzeyinde ve öğrenci profili düzeyinde olmak üzere üç temel düzeyde incelemişlerdir. Bu sıralama

önemlidir çünkü öncelikle seçilen üniversitenin iş hayatındaki karizması ile ortaya koyduğu ve eğitim verdiği insanlara sağladığı karizma, bunun yanında seçilen bölümün öğrencilere verdiği üst düzey eğitim ve deneyimler ve öğrencilerin bölüm içerisindeki gösterdikleri akademik ve sosyal performans bileşkesi bireylerin kariyerleri için büyük öneme sahiptir.

Barker ve Kellen (1998) tarafından ortaya konulan kariyer gelişim modeli dört basamaktan oluşmaktadır. Bunlar sırasıyla (1) mesleki rehberlik ve karar verme, (2) istihdam ve iş yeterliliğini geliştirme, (3) iş araştırma süreci ve (4) doğru istihdam aşamalarıdır. Barker ve Kellen'a (1988) göre bir gelişim süreci olan kariyer planlama bireyin kendisiyle ve iş olanaklarıyla ilgili bilgi toplama sürecidir. Kariyer seçimi tek seferli bir seçim değildir. Zaman içerisinde değişen ilgi, yetenek ve tercihler doğrultusunda değişir ve şekillenir. Önemli olan bireylerin bu değişime nasıl tepki vereceği ve geçiş sürecini nasıl yöneteceği.

Mesleki rehberlik ve karar verme evresi kişinin kendini tanıması, iş dünyasını tanıması ve kendine uygun kariyer sürecini seçmesini ifade eder. Bu basamak şu bölümlerden oluşmaktadır; (a) Öz değerlendirme, (b) Kariyer bilgileri (c) Karar verme ve kariyer hedeflerinin inşa edilmesi. Öz değerlendirme kişinin iş hayatıyla ilgili kendi yeteneklerini ilgi alanlarını, değerlerini tanıyabilmesi anlamına gelmektedir. Barker ve Kellen (1998) bu bölümün kariyer planlaması açısından bir dönüm noktası olduğunu net bir şekilde ifade etmektedir. İkinci evre olan kariyer bilgilendirme; belirli bir kariyer için detaylı veri toplama evresidir. Burada en önemli olan kişinin işle ilgili ne kadar çok bilgisi olursa o kadar doğru seçim yapma olasılığının yükselmesidir. Bir sonraki evre karar verme ve kariyer hedeflerinin inşa edilmesi evresidir. Burada kariyer seçimi yapılır ve ulaşılabilecek hedefler belirlenir. Bu süreç biraz kaygılıdır. Çünkü verilmesi gereken bir karar vardır.

Ginzberg meslek seçimini çocukluktan erken yetişkinliğe kadar uzanan bir gelişim süreci olarak tanımlayan ilk kuramcıdır. Ginzberg ve arkadaşları geliştirdikleri meslek seçimi kuramı ile ergenlerin meslek seçimlerini açıklamaya çalışmışlardır. Ginzberg ve arkadaşlarına (1951) göre, meslek seçimi kararı gelişimsel bir süreçtir ve bireyin arzuları ile ona sağlanan imkânların bir bileşkesidir. Ginzberg ve arkadaşları meslek gelişim sürecini üç dönemde incelemişler ve bunlar Hayal Dönemi, Deneme Dönemi ve Gerçekçi Dönem olarak adlandırmışlardır (Akt. Yeşilyaprak, 2003).

Yöntem

Araştırma Deseni: Çalışma nitel araştırma deseni içinde yer alan odak grup görüşmesi (OGG) yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Odak grup görüşmeleri belirlenen bir konu hakkında bireylerin bakış açılarına, yaşantılarına, ilgilerine, deneyimlerine, eğilimlerine, düşüncelerine, algılarına, duygularına, tutum ve alışkanlıklarına dair derinlemesine, detaylı ve çok boyutlu nitel bilgi toplamak amacıyla tasarlanmaktadır (Bowling, 2002; Gibbs, 1997; Kitzinger, 1994, 1995; Krueger, 1994). Odak grup görüşmelerinde önemli

olan katılımcıların kendi görüşlerini özgürce ortaya koymalarını sağlayacak uygun ortamları oluşturmaktır. Bu anlamda odak grup görüşmelerinin en önemli avantajı, grup içi etkileşimin ve grup dinamiğinin bir sonucu olarak yeni ve farklı fikirlerin ortaya çıkmasıdır (Kitzinger, 1994, 1995). Karşılıklı etkileşim ve çağrışımlar sonucu, katılımcılar birbirlerinin zihinlerindeki duygu ve düşünceleri tetiklerler; böylelikle de zengin bir bilgi akışı sağlanır. Bu yöntemde grup baskısı, sosyal onaylanma ve sosyal beğenilirlik gibi engellerin aşılması ve katılımcıların gerçek algı, duygu ve düşüncelerine ulaşılması amaçlanmaktadır.

Çalışma Grubu: Çalışmada örneklem yöntemi olarak Maksimum Çeşitlilik Örneklemesi yapılmıştır. Bu örneklemede amaç, görel olarak küçük bir grup oluşturmak ve bu örneklemede çalışılan probleme taraf olabilecek bireylerin çeşitliliğini maksimum derecede yansıtmaktır. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın evrenini Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon Bölümünde eğitim gören 366 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini birinci ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıfların her birinden gönüllü olarak seçilen sekizer kişilik gruplar halinde 32 kişi oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları: Veri toplama aracı olarak bir görüşme formu geliştirilmiş ve bu formda yer alan sorular öncelikle yapılan pilot bir çalışmada uygulanmıştır. Pilot çalışma sonucunda son hali verilen bu formda 15 soru 4 tema altında sıralanmaktadır. Bu temalar Farkındalık (4), Hedef belirleme ve hazırlık (3), Bölümle bütünleşme, aidiyet gelişimi ve performans (6), Kariyer hedeflerinde netleşme ve uzmanlık (2) olarak belirlenmiştir. Yapılan çalışmanın güvenilirliğini arttırmak için tespit edilen kategoriler ve ortak temalar araştırmacının dışında nitel araştırma konusunda deneyimli bir uzman tarafından incelenmiş ve saptanan ortak temalar arasında kodlama ve kategoriler üzerinde ortak görüş alınmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

Verilerin Toplanması: Veriler odak grup görüşmesi yöntemiyle toplanmıştır. Rekreasyon Bölümünde okuyan tüm öğrenciler araştırmacı tarafından bilgilendirilmiş ve araştırmaya katılmak isteyenlerin isimleri ve iletişim numaraları alınmıştır. Her sınıftan gönüllü olan öğrenciler arasında sekizer kişi rast gele örneklem yöntemiyle belirlenmiştir. Bu öğrencilere görüşmenin yapılacağı yer ve zaman bildirilmiştir. Görüşmeden önce katılımcılara gönüllü onama formları doldurtulmuş ve çalışma hakkında detaylı bilgi verilmiştir. Görüşmelerde katılımcılara 4 bölümden oluşan 15 soru sorulmuştur ve sırasıyla cevaplamaları istenmiştir. Görüşmeler sesli ve yazılı olarak kaydedilmiş ve ortalama doksan dakikada tamamlanmıştır.

Verilerin Analizi: Odak grup görüşmelerinin çözümlenmesi, sayısallaştırma tercih edilen ve uygun bir yöntem değildir (Fern, 2001). Bundan dolayı sonuçları verirken yüzde, frekans ya da istatistiksel testler kullanılmamıştır. Sayısal veriden çok, bireysel düşüncelerin farklılıklarının nasıl verildiği ön plana çıkarılmıştır. Verilerin içerik analizi kullanılarak çözümlenmiştir (Kitzinger ve Farquhar, 1999).

Araştırmacının rolü: Araştırmacı Rekreasyon Bölümünde öğretim üyesidir. Konu ile ilgili tüm problemin farkındadır ve çözüm önerileri üzerinde çalışmaktadır. Öğrencilerle ilişkisi güçlü ve samimidir. Bu nedenle öğrenciler düşüncelerini ve deneyimlerini aktarmakta güçlük çekmedikleri varsayılmaktadır. Araştırmacı öğrencileri tanımaktadır ve soruları öğrencilerin ilgilerini çekecek ve onları derinlemesine düşündürecek şekilde hazırlamıştır.

Bulgular

Her biri sekizer kişiden oluşan dört OGG sonucundan öğrencilerden elde edilen veriler aşağıda yer almaktadır. Tabloda OGG soruları, sınıflara göre kodlar ve temalar yer almaktadır.

Tablo 1. OGG Soruları, kodlar ve temaların sınıflara göre dağılımı.

TEMA 1. FARKINDALIK				
Sorular	1. SINIF	2. SINIF	3.SINIF	4. SINIF
Kariyer hayalleriniz ilk kez ne zaman ortaya çıkmaya başladı?	<ul style="list-style-type: none"> • Çocukluk yıllarında[2] • İlkokulda[4] • Ortaokulda[1] • Lisede[1] 	<ul style="list-style-type: none"> • İlkokulda [8] 	<ul style="list-style-type: none"> • Çocukluk yıllarında[4] • İlkokulda[1] • Ortaokulda[1] • Lisede[1] • Liseden sonra[1] 	<ul style="list-style-type: none"> • İlkokulda[4] • Liseden sonra[4]
Hayalinizdeki meslek neydi?	<ul style="list-style-type: none"> • Polis[2] • Müzisyen[1] • Hemşire [2] • Çocuk gelişimi uz. [1] • Veteriner [1] • Asker [1] 	<ul style="list-style-type: none"> • Mühendis[1] • Sınıf öğretmeni[1] • Futbolcu[3] • Kaleci[1] • Asker[1] • Polis[1] 	<ul style="list-style-type: none"> • Polis[2] • Turizmci[1] • Futbolcu[2] • Milletvekili [1] • Beden Eğitimi Öğretmeni[1] • Yoktu[1] 	<ul style="list-style-type: none"> • Cerrah[1] • Sporcu[1] • Futbolcu[1] • Öğretmen[4] • Edebiyat öğretmeni[1]
Rekreasyon Bölümünü ilk kez ne zaman duydunuz?	<ul style="list-style-type: none"> • Sınavlara hazırlanırken[6] • Okulu Kazanınca[2] 	<ul style="list-style-type: none"> • Sınavlara hazırlanırken[7] • Okula girmeden birkaç yıl önce[2] • Lisede[1] 	<ul style="list-style-type: none"> • Sınavlara hazırlanırken [4] • Okulu Kazanınca[4] 	<ul style="list-style-type: none"> • Liseden sonra[2] • Sınavlara hazırlanırken[2] • Okulu Kazanınca[3]
Rekreasyonla ilgili kariyer olanaklarını ne zaman öğrenmeye başladınız?	<ul style="list-style-type: none"> • Okula başlayınca hocalardan öğrendim • Sınavlara hazırlanırken antrenörlerimden öğrendim [5] • Pamukkale'de yaşıyorum gelmeden birazda olsa bilgim vardı [1] • Buraya gelmeden araştırdım bilinçli geldim[1] • Animasyon dışında bilgim yoktu[1] 	<ul style="list-style-type: none"> • Okula başlayınca çevremden ve arkadaşlarımdan öğrendim[6] • Sınavlara hazırlanırken arkadaşlarımdan ve hocalarımdan öğrendim[2] 	<ul style="list-style-type: none"> • Okula başlayınca kendim araştırarak bildim[2] • Eniştem beden eğitimi öğretmeniymiş o bilgilendirdi[1] • Etrafımda Rekreasyonu bitirmiş ve işi olan güzel örnekler vardı [1] • Okula başlayınca örnekler gördüm[2] • Okula hazırlanırken öğrendim[2] 	<ul style="list-style-type: none"> • Okula girdikten sonra[5] • Sınavlara hazırlanırken[2] • Rekreasyonun ne olduğunu kimse bilmiyordu şu an da kimse bilmiyor[1]

TEMA 2. HEDEF BELİRLEME VE HAZIRLIK

<p>Bu bölüme uygun yeterlilikleriniz nelerdir?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hareketliyim ve Rekreasyonda uygulama dersleri çok[1] • Belirgin bir özelliğim yok [1] • Sporcu olduğum için[1] • Eğlenmeyi sevdiğim için [1] • Rekreasyon diğer bölümlerin karması bende de her şeyden biraz var[1] • Çocuk gelişimi okuduğum için Rekreasyonun içinde sayılıım[1] • Yıllardır DJ'lik yapıyorum [1] 	<ul style="list-style-type: none"> • Eğlenceliyim[1] • Sosyalım[1] • Liderlik özelliklerim var[1] • Ekip ruhuna uygunum • Sporcu altyapım var[2] • Turizmden geldim [3] 	<ul style="list-style-type: none"> • İlgili alanlarımın kapsıyor [4] • Kişisel özelliklerimle örtüşüyor[2] • Yeteneklerimden dolayı[liderlik, organizasyon planlama, tiyatro, halkoyunları[1] • Belirgin bir özelliğim yok[1] 	<ul style="list-style-type: none"> • İlgili alanlarımın bir kısmını kapsıyor[1] • Müzikle uğraşıyorum[1] • Yeteneklerimden dolayı[1] • Yeterliliklerim bu alana çok uygun değil[5]
<p>Bu bölümü neden seçtiniz?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beden eğitimi öğretmenliğini hedefliyordum fakat özelliklerime daha yakın olduğu için Rekreasyonu seçtim[1] • Hiç tercih etmemiştim, ben yöneticilik istiyordum ve BESYO benim hayalimde değildi[1] • Hedefim beden eğitimi öğretmenliği idi fakat mecburen Rekreasyona geldim[3] • Puanım çok yüksek değildi biraz o nedenle seçtim[1] • Müzik ve sporu birbiriyle birleştirip başkalarıyla paylaşmak istedim[1] 	<ul style="list-style-type: none"> • İlgili alanlarım çeşitli Rekreasyon buna olanakla veriyor[1] • Ben bilgi sahibim olmadığım için Rekreasyonu seçtim ama öğretmenlik ve yöneticiliği zaten istemiyordum[1] • Mecburiyetten puanım yetmedi, açıkta kalmamak için [2] • Garanti olsun diye[2] • Dans olduğu için seçtim. • Antrenörlük olmayacaktı bende Rekreasyonu seçtim [1] 	<ul style="list-style-type: none"> • Hareketi seviyorum[1] • Sporda derecelerim var[1] • Mecburiyetten beden eğitimi öğretmeni olmak istiyordum[2] • Yönlendirmeden dolayı [öğretmen, arkadaş][1] • Sporla ilgili diplomam olsun diye[1] • Üniversite okumuş olmak için[1] • Yaşadığım şehirden kurtulabilmek için[1] 	<ul style="list-style-type: none"> • Hiç okumayı düşünmedim ama nedense bir tek burayı kazanabildiğim için[1] • Tekrar sınava girip öğretmenliğe girmek istedim [3] • Yeteneklerime uygun bir bölüm[3]

<p>Bölümü kazanmanız sizin için zor oldu mu?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zor olmadı sporcuydum, zaten başka bölümlere hazırlanıyordum [4] • Zor oldu, antrenmanlar zor geçti [2] • Fiziksel sorunlarım vardı[2] • Sınav stresi vardı [1] • Erkek arkadaşımın ayrılmak zorunda kaldım[1] 	<ul style="list-style-type: none"> • Sakatlık geçirdim [1] • Maddi sorunlarım vardı [2] • 5 ay çalıştım [1] • 180 barajını aşmak zor oldu 2 sen uğraştım [1] • Çok kolay oldu [önceki yıldan tecrübem vardı] [2] 	<ul style="list-style-type: none"> • Ailemi ikna etmek zor oldu [1] • 1 ay hazırlandım [1] • İlk defa 800 m koştum [1] • Hazırlık kursu eğitimi evime çok uzaktı [2] • Bünyem çok zayıftı [1] • Hiç BESYO' ya uygun değildim fiziki olarak[2] • 4 ay boyunca yoğun tempoda hazırlanmak zordu [1] • Girmek için 3 yıl uğraştım[1] • Menüsküs ameliyatı olduğum için zor oldu [1] • Ramazanda oruçlu koşmak zordu [1] • Halk oyunlarını birlikte oynayacağım arkadaşım gelmedi [1] • Bizim sınavımızda kondisyon artı yetenek olduğundan dolayı zor geldi [1] 	<ul style="list-style-type: none"> • Zor olmadı [6] • Hiç hazırlanmadım [1] • Hem maddi hem fiziksel olarak zorlandım [1] • Zor olmadı 10 günde hazırlandım [1]
---	--	---	---	---

TEMA 3. BÖLÜMLE BÜTÜNLEŞME, AİDİYET GELİŞİMİ VE PERFORMANS

<p>Başka bir bölümde okumayı istemiyordunuz?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Başka bölümde okumak isterdim [5] • Başka Bölümde okumak istemezdim [3] 	<ul style="list-style-type: none"> • Polis ya da astsubay [1] • Başka Bölümde okumak istemezdim [4] • Tarih bölümü [1] • Kararsızım[2] 	<ul style="list-style-type: none"> • Başka Bölümde okumak istemezdim [1] • Psikoloji [1] • Arkeoloji [1] • İçmimarlık siyaset [1] • Öğretmenlik [1] • Kararsızım[3] 	<ul style="list-style-type: none"> • Antrenörlük [1] • PDR [1] • Rekreasyon [1] istemiyordum ve hala da istenmiyorum [1] • Başka bölümde okumak istemezdim [1] • Kararsızım [3]
---	--	--	---	--

<p>Bölümdeki sosyal hayattan ve fakültenin size sunduğu imkânlardan memnun musunuz?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Etmiyor [6] • Pratik derslerin ve uygulamalar eksik [1] • Teori çok çabuk unutuluyor [1] • Kafam karışık bazı hocalar çok övüyor bazıları çok aşağılıyor [1] • Altyapı yetersiz spor yapacağım yerlerde ders işleniyor [1] • Rehberlik yetersiz [1] • Bazı hocaların yaklaşımından memnun değilim zorla kitap satıyor [1] • On sayfa işliyoruz 60 sayfa not bırakılıyor bu biraz can sıkıcı [1] 	<ul style="list-style-type: none"> • Çok çocuksu geliyor buradaki arkadaşlıklar [1] • Gözetmenler sınavlarda bize kötü davranıyorlar [1] • Hocalarımız bilgili fakat bilgilerini iyi aktaramıyorlar [4] 	<ul style="list-style-type: none"> • Sınıfta gruplaşma olduğu için arkadaşlık ilişkilerinden memnun değilim [1] • Erkekler birlikte hareket ediyorlar ama biz kızlar grupça bir şeyler yapamıyoruz [1] • Kızlar ve erkekler arasında etkileşim az [1] • Spor salonu güzel [1] • Yüzme havuzunun geliştirilmesi gerekiyor [1] • Spor tesisleri diğer üniversitelere göre daha iyi [1] • Hocalarımız Rekreasyon mezunu değil [1] • Yeterince tatmin ediyor [1] • Hocadan hocaya değişiyor [1] • Uygulamalı dersler verimli geçmiyor [1] 	<ul style="list-style-type: none"> • Hayır, etmiyor [1] • Özellikle bazı hocaların üsluplarını beğenmiyorum. Bize çocukmuşuz gibi davranıyorlar [1] • Formasyon alana kadar üniversite okuduğumu fark etmedim [1] • Yüzme dersi aldık hocamızın ayağı bile islanmadı [1] • Sınıfta çok politika konuşuluyor [1] • Şimdi bir hocanın 5 tane farklı derse girmesi yani mümkün değil [1] • Arkadaşlar değil de hocamız dersi kaynatmaya çalışıyor [1] • Anatomi dersinde aldığımızda gözlem yapmamız o damarın nerden girip nerde ne işe yaradığını görmemiz lazım [1] • Not veriyorlar okuyup geçiyoruz oda akılda kalmıyor [1]
<p>Bölümde aldığınız eğitimin gelecekte size yararlı olacağını düşünüyor musunuz?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Evet [3] • Daha 1. Sınıfız tam olarak bir karar veremedim [1] • Bir fikrim yok [3] 	<ul style="list-style-type: none"> • Alanımızla ilgili olduğu için zaten kesinlikle faydalı [1] • Hocalar birden farklı uzmanlık alanlarında ders anlatıyorlar bu biraz sorun bence [1] • Aynı ders içeriği olan farklı dersler var. Tekrar etmekten sıkılıyoruz [1] • Antrenörlük derslerini daha detaylı almak isterdim [1] • Çok fazla not var mecburen ezber yapmak zorunda kalıyoruz [1] • Biraz daha rehberliğe ihtiyacım var [1] • Daha detaylı bilgi istiyorum [1] 	<ul style="list-style-type: none"> • Hocalar bilgili ama bunu derslere iyi yansıtamıyorlar [1] • Birçok dersi gereksiz buluyorum teorik yerine uygulama olmalı [1] • Hocalarımızın çoğu verimli ve donanımlı [1] • Özellikle uygulamalı dersleri kullanabilirim [1] • Teorik dersleri alanda daha çok kullanabiliriz [3] 	<ul style="list-style-type: none"> • Dersler yeterince ciddi işlenmiyor [1] • Dersler kısa tutuluyor [1] • Dersler gereken ciddiyetle işlenmiyor [1] • Derslerde konu dışı şeyler işleniyor [1] • Aynı hoca çok farklı derslere giriyor [1]

<p>Okul dışında kendinizi bu alanda geliştirecek çalışmalara ve eğitimlere katılıyor musunuz?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Spor yapıyoruz [1] • Şu sıralar okumuyoruz ya da okuyamıyoruz çünkü vizeler var [1] • Fitnes ile ilgili film izliyoruz [1] • Hayır[5] 	<ul style="list-style-type: none"> • Yeterince değil [1] • Antrenmanlarım var branşım üzerine gidiyorum [1] • Hafta sonları maçlarım var [1] • Kurslar pahalı olduğu için katılmıyorum. Örneğin Wellness kursuna gitmek istedim gidemedim [1] • Ben sadece okula gelip gidiyorum başka bir şey yapmıyorum [1] • Etkinlikler var ama bizi motive eden bir şeyler eksik [1] • Turizm sektöründe çalışmak istiyorum ama ailem izin vermiyor [1] • Hakemlikle uğraşıyorum [1] 	<ul style="list-style-type: none"> • Step aerobikle ilgileniyorum [1] • Merak ettiğim konularda internette araştırma yapıyorum[1] • Liderlik eğitimi aldım [1] • İlgilenmiyorum [5] 	<ul style="list-style-type: none"> • Spor yapıyorum [1] • Formasyon var başka şeylere zaman ayıramıyorum [1] • Okul varken başka bir eğitime ihtiyacım yok [1] • Hocam ben Rekreasyon ile ilgili bir şey yapmıyorum ama formasyon alıyorum [1] • Gazetede dergide internette karşıma bir şey gelirse ona yoğunlaşmış araştırıp geçiyorum o anlık araştırıyorum [1] • Rekreasyon alanında araştırma yapmıyorum sadece formasyon alıyorum [3]
<p>Kendinizi bir Rekreasyon Uzmanı olarak hayal edebiliyor musunuz, kendinizi bu alana ait hissediyor musunuz?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hayır [6] • Tam olarak alanı tanımıyorum [1] • Belki zamanla olabilir ama şu an daha çok erken [1] 	<ul style="list-style-type: none"> • Şuanda düşünemiyorum [5] • Belki ilerde olabilir [2] • Bu bizim eksikliğimiz [1] 	<ul style="list-style-type: none"> • Birkaç eksikimi tamamlarsam olabilirim [2] • Yarı yarıya tanımlayabilirim [2] • Mezun olunca eksiklerimi tamamlayacağım [2] • Gruptaki erkeklerin hepsi bu özellikleri taşıyor bence [grup lideri] [1] 	<ul style="list-style-type: none"> • Hissedemiyorum [6] • O kadar bilgim olduğunu düşünmüyorum [2]
<p>Bir Rekreasyon Bölümü öğrencisini başka bölümlerden ayıran özellikler nelerdir?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yaratıcılık [1] • Hayal gücü [1] • Tavırlarımız [1] • Bir ortama girdiğimiz zaman ortama 10 dakika içinde bizim Rekreasyon öğrencisi olduğumuz anlaşılır [1] • Bir fikrim yok [3] 	<ul style="list-style-type: none"> • Düz fizik yani bu beden eğitmeni olduğunuzu gösterir [1] • Bir erkek Bachata yapıyorsa rekreasyondadır [1] • Sosyaliz [1] • Eşofmanlıyız [1] • İyi dans eder iyi ağız yaparız [1] • Gevşek olmamız [1] • Her duruma bukalemun gibi ortama uyum sağlamamız [1] • Daha sıkıyız arkadaşlık olarak ve eğlenceliyiz [1] 	<ul style="list-style-type: none"> • Bildiğim şeyleri serbest zaman etkinliği olarak bir gruba öğretebilirim [2] • Basketbolu çocuklara öğretebilirim [1] • Hareketliyiz [1] • Yaptığımız etkinlikler [1] • Farklı düşünebilme yeteneğimiz [1] • Yaşam tarzımız[günlük spor yapma] girişimcilik [1] • Bir fikrim yok [1] 	<ul style="list-style-type: none"> • Eşofmanlı olması [1] • Basketbola ya da sporla uğraşması [1] • Sosyal olması [1] • Bir fikrim yok [5]

TEMA 4. KARIYER HEDEFLERİNDE NETLEŞME VE UZMANLIK

<p>Bir Rekreasyon Bölümü öğrencisini başka bölümlerden ayıran özellikler nelerdir?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Spor salonu açmak [3] • Hedef belli, öğretmenlikten başkası yok [1] • Düşünmüyorum [1] • Tam net bir şeyler oluşmuyor kafamda [1] • Birinci planda yok ama 2. planda İngilizce öğrenip animatör olabilirim. [1] • Öğretmen olacağım [1] 	<ul style="list-style-type: none"> • Kendi spor salonumu açmak istiyorum [3] • Öğretmenlik yapmayı düşünüyorum [2] • Antrenörlükte devam edeceğim [1] • Kendi spor tesisim olacak [1] • Yüksek lisans yapmak istiyorum [1] 	<ul style="list-style-type: none"> • Rekreasyon alanında akademisyen olmak istiyorum [4] • Formasyondan sonra öğretmenlik yapmak istiyorum [4] 	<ul style="list-style-type: none"> • Antrenörlük yapmak [1] • Öğretmenlik yapmak [1] • Düşünmüyorum [5] • Yüksek lisans yapacağım [1] • Yüksek lisans yapabilirim [1] • Rekreasyonla ilgili bir beklentim yok [1]
<p>Bölümde aldığınız eğitimler kariyer hedeflerinizin netleşmesine ne tür katkı sağladı?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Alanı tanımamız yardımcı oluyor [2] • Çalışma alanlarımız ile ilgili bilgileniyoruz [2] • Bir fikrim yok [5] 	<ul style="list-style-type: none"> • Bizi yönlendirme konusunda çok yetersiz kalıyor [6] 	<ul style="list-style-type: none"> • Açıkçası bu konuda okuldan fazla bir şey alamadım. Kendim araştırdım [2] • Evet, şu ana nerelerde çalışabileceğimi biliyorum [1] • Biz seçmeyecekler üç dil bilen bir insanı alacaklar beni almayacaklar [1] • Bir fikrim yok [3] 	<ul style="list-style-type: none"> • Yeterli bir eğitim verilmiyor [3] • Bir fikrim yok [5]

Tartışma ve Yorum

Kişisel kariyer yönetimi bireylerin kariyerlerin yönetirken sergilediği proaktif davranışları ve çalışmalarını ifade eder. Hayat boyu devam eden bir süreci ifade eden kariyer yönetimi kendi kendine izlenen bir süreç olarak bireyin kendi hedeflerini belirlemesi ve uygulaması ve bu uygulamalara ilişkin stratejiler geliştirmesi ve hareket etmesidir. (DiRenzo, 2010; De Vos ve Soens, 2008). Odak grup görüşmesi kullanılan bu çalışmada öncelikle Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin kariyer hedefleriyle ilgili farkındalıklarının ne zaman ve nasıl olduğu incelenmiştir. Bunun yanı sıra öğrencilerin rekreasyon alanını seçme süreçleri ve bu süreç boyunca yaptıkları hazırlıklar araştırılmıştır. Son aşamada ise bölümle bütünleşme ve adaptasyonları, bölümdeki eğitim süresince sergiledikleri performans ve öz liderlik becerileri ile kariyer hedeflerindeki tutarlılık incelenmiştir. Öğrencilerin görüşme sorularına verdikleri cevapların (kodların) analizi sonucunda elde edilen temalar ve ifade edilme sıklıkları ortaya konulmuştur.

Bu çalışmada yer alan temalar 4 temel başlık altında toplanmıştır. Bunlardan ilki Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin kariyerlerine ilişkin bilinç düzeylerini, algılarını ve eylem planlarını araştıran *farkındalık* evresidir. İkincisi öğrencilerin Rekreasyon Bölümü ile ilgili bilgi edinme, hazırlanma ve özel yetenek sınavlarına giriş süreçlerini kapsayan *hedef belirleme*

ve *hazırlık evresidir*. Üçüncüsü öğrencilerin Rekreasyon Bölümü ile bütünleşme, alana karşı oluşturdukları aidiyet ve alanda ortaya koydukları performanslarının araştırıldığı, *bölümle bütünleşme, aidiyet gelişimi ve performans evresidir*. Dördüncü ve son evre bölümün kariyer hedeflerine netleşmesinde ve belirginleşmesinde ortaya koyduğu çabayı ve öğrencilerin alanda çalışmaya ilişkin istek, duygu ve fikirlerini araştıran *kariyer hedeflerinde netleşme ve uzmanlık evresidir*.

Farkındalık evresi incelendiğinde öğrencilerin kariyerleriyle ilişkili ilk fikirlerini ilkökul dönemlerinde açıkladıkları ve bu durumun Ginzberg ve arkadaşları tarafından ortaya konulan modeldeki yedi-on iki yaşları kapsayan *hayal dönemi* ile uyumlu olduğu görülmektedir. Öğrenciler rol model aldıkları öğretmenlerden, babadan ya da kendilerine yakın buldukları kişilerden etkilendikleri ve kendilerini onlar ile özdeşleştirerek o dönemlerde onlarla aynı mesleği seçmek istediklerini ifadelerinde belirtmişlerdir:

[Çocukluğumda] “öğretmen olmak istiyordum. Sınıf öğretmeni. Herhalde annem babam öğretmen olduğu için öyle istedim. [Şu an] neden öğretmen olmak istediğimi açıkça ifade edemiyorum. Sanırım, tanıdığım bir meslek olduğu için öğretmen olmak istiyordum.”

Farkındalık evresinde yer alan en önemli konu Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin neredeyse tamamının rekreasyonu özel yetenek sınavlarına hazırlanırken duymuş olmaları. Bunun yanı sıra her üç öğrenciden bir tanesi Rekreasyonu, Bölümü kazandıktan sonra duyduklarını ifade etmişlerdir. Bunun birinci nedeni öğrencilerin sadece rekreasyona ait özel bir sınava girmemiş olduklarını, başka bir deyişle SBF'nin diğer bölümleriyle birlikte yapılan ortak sınavdan almış oldukları puanlarla Rekreasyon Bölümüne yerleştirildiklerini göstermektedir. Diğer neden öğrencilerin bölüm tercihlerinin başkaları tarafından yapılmış olabileceğini göstermektedir. Bir öğrenci bunu aşağıdaki biçimde ifade etmiştir:

“İş hayatı... Fabrikalarda, ne bileyim orda burada çalışıyordum. Tam askere gidecektim. Bir gün bir internet kafeye girdim. YGS puanımı öğrendim. Orda benim Erciyes Üniversitesinde Beden Eğitimi okuyan bir arkadaşımın karşılaştım. Bana kardeşim sen tekvandocusun BESYO'ya girebilirsin dedi. BESYO nedir? Nasıl bir şey? Olur mu, olmaz mı, bilmiyordum. Bana orda öğrenirsin dedi. Sonradan BESYO'yu da sadece beden eğitimi öğretmeni yetiştiren bir yer olarak öğrendim. Sınava kadar yöneticilikmiş, antrenörlükmiş, rekreasyonmuş bunları o saate kadar bilmiyordum. Zaten rekreasyon kazanana kadar kimse rekreasyonun ne olduğunu bilmez.”

Öğrenciler rekreasyonla ilgili kariyer olanaklarını çoğunlukla bölüme girdikten sonra öğrendikleri belirlenmiştir. Özellikle turizm bölgelerinden gelen ya da alanda az da olsa deneyimi olan öğrencilerin, rekreasyon ve animasyon terimlerini ilişkilendirdikleri gözlemlenmiştir. Yakın arkadaşlar, öğretim üyeleri ve alanda çalışan kişiler kariyer

olanaklarıyla ilgili bilgi kaynağı olarak gösterilmektedir. Bir öğrenci bunu aşağıdaki biçimde ifade etmiştir:

“Dışarıda sorduklarında, ne okuyorsun diye; Rekreasyon Bölümünü okuyorum diyorum. Ben bunun açıklamasını kendime yapabiliyorum. Ama ne olacağını denildiğinde; sadece otellerde animatörlük yapabiliyorum, formasyon [alırsam] beden eğitimi öğretmeni [veya] memur olabiliyorum, belediyelerde çalışabiliyorum diyerek yetinmek istemiyorum açıkçası.”

Hedef belirleme ve hazırlık evresinde yer alan ilk soru öğrencilerin alana uygun temel yetenek ve becerileri ne kadar tanıdıkları ve kendi yetenek ve becerilerinin alanla ne kadar örtüştüğü ile ilgili farkındalıklarını araştırmaktadır. Öğrenciler özellikle eğlenceli olmayı, sporcu altyapısının olmasını, hareketli olmayı, liderlik özellikleri taşımayı bölüm için gereken yeterlilikler arasında belirtirken bazı öğrenciler bölüme ilişkin özelliklerle kendi özellikleri arasında ilişki kurmakta zorlanmışlardır. Özellikle son sınıf öğrencilerinin yarıdan fazlasının rekreasyona uygun belirgin yeteneklerinin olmadığını belirtmeleri dikkate değer bir bulgudur.

Bir diğer kritik soru da birinci sınıfların bu bölümü neden seçtiniz sorusuna verdikleri cevaptır. Öğrencilerden bir tanesi müzik ve sporu birleştirmek istedim ve bu yüzden bu bölümü seçtim demesine rağmen geri kalan 7 kişi istedikleri bölümleri kazanamadıkları için rekreasyonu mecburen seçtiklerini belirtmişlerdir. İkinci sınıflarda bu rakam beş, üçüncü sınıflarda bu rakam altı ve son sınıflarda ise bu rakam dört olarak görülmektedir. Toplamda öğrencilerin yarısından fazlası Rekreasyon Bölümünün kariyer hedefleri içerisinde olmadığını, hatalı yönlendirmeden, açıkta kalmamak için veya puanlarının ya da sınav performanslarının diğer bölümlere yetmediği için bu bölümü seçtiklerini belirtmişlerdir. Bu yanlış seçim, sevmedikleri ve kişisel yeteneklerine uygun olmayan bir bölümü okumalarına sebep olmaktadır. Bununla birlikte öğrencilerin cevapları genel olarak değerlendirildiğinde öğrencilerin Rekreasyon Bölümüne hazırlık için özel bir çalışma yapmadıkları, BESYO için genel bir hazırlık yaptıkları ve bu hazırlık sürecinin 3 yıldan 10 güne kadar farklı süreleri kapsadığı görülmektedir. Sporcu altyapısı olan öğrenciler için bu süre kısalmaktadır. Bölüme hazırlık ve sınav sürecinde fiziksel sorunlar, sınav stresi ya da maddi sorunlar öğrencilerin en sık karşılaştığı problemler olarak belirtilmiştir.

Bölümle bütünleşme, aidiyet gelişimi ve performans evresine ait sorular incelendiğinde birinci sınıfların yarısı başka bölümlerde okumayı istemektedir. Bu sayı son sınıflarda artmış ve öğrencilerin neredeyse tamamı başka bölümlerde okumayı istediklerini belirtmişlerdir. Bunun temel nedeni öğrencilerin istedikleri bölümleri kazanamamış olmalarından kaynaklanmaktadır. Ayrıca rekreasyon alanının tam olarak tanımamaları, kariyer olanaklarını yeterince bilmemeleri ve kariyer hedefleri içerisine bu bölümü almadıkları bunun en önemli nedenini oluşturmaktadır.

Bölümdeki öğrencilerin bölümdeki sosyal ilişkileri ve bölümün sunduğu imkânları değerlendirdiği bir diğer soruya verdikleri cevaplar incelendiğinde, bölümde uygulamaya yönelik derslerin eksikliğinden bahsedilmektedir. Bununla birlikte öğrenciler alanla ilgili rehberlik yapılmasını ve çalışma olanaklarının belirginleştirilmesini istemektedirler. Sınıflar ilerledikçe öğrencilerin eleştiri düzeyleri ve eleştiri noktalarında artış görülmektedir. Dördüncü sınıfların çoğu formasyon almakta ve başka bölümdeki öğretmenlerle kendi öğretmenlerini karşılaştırma fırsatı bulmaktadırlar. Bir öğrenci bunu aşağıdaki biçimde ifade etmiştir:

“Formasyon alana kadar üniversite okuduğumu fark etmedim. Çünkü formasyonda verilen eğitimle BESYO’daki eğitim arasında dağlar kadar fark var. Ben formasyon almaya başladığımdan beri ders çalıştığımı [ve] sadece dersin üzerine yoğunlaştığımı ve bana bir şeyler kattığını fark ettim.”

Öğrencilerin formasyon eğitimini isteyerek seçmeleri ve formasyon aldıktan sonra öğretmen olabileceklerini bilmeleri önemli bir fark oluşturmaktadır. Öğrenci formasyon eğitimini kendi iradesi ile seçmekte ve sonucunda elde edeceğini kazancı net olarak bilmektedir. Bu nedenle öğrencilerin, formasyon eğitimine karşı motivasyonları yüksektir. Öğrencilerin şikâyet ettikleri konular arasında aynı ders içeriğine sahip farklı isimdeki derslerin sıklıkla tekrarlanması ve farklı uzmanlık alanına gereksinim duyan derslerin aynı öğretim üyesi tarafından verilmesi gibi konular bulunmaktadır. Fakat öğrencilerin okul dışında alanla ilgili çalışmalar yapıp yapmadıklarına ilişkin soruya verdikleri cevaplar incelendiğinde aslında bu şikâyetlerin kendi eksikliklerinin bir kısmını öğretim üyelerine ve bölüme yansıttıkları görülmektedir. Bölümde okuyan öğrencilerin tamamına yakın kısmı okul dışında alana özgü çalışmalara katılmadıklarını belirtmişler ve bunun sebeplerini de okuldaki eğitimin kendilerine yetiyor olması, maddi imkânsızlıklar, müsabakaların ve antrenmanların yoğunluğu olarak belirtmişlerdir.

Öğrenciler kendilerini bir rekreasyon uzmanı olarak hayal etmekte güçlük çekmektedirler. Bunu birinci nedeni öğrencilerin rekreasyon uzmanının ne olduğunu tam olarak tanımlayamamalarından kaynaklanmaktadır. Diğer nedeni ise öğrencilerin rekreasyon alanındaki yeterlilikleri ve gereksinimleri yeterince bilmemeleri ve alanla kendilerini özdeşleştirememeleridir. Öğrenciler istemeden geldikleri bu alana karşı direnç göstermektedirler. Bununla birlikte alandaki belirsizlikler öğrencilerin kafasını karıştırmaktadır.

Bulgulardan elde edilen bir diğer sonuç ise öğrencilerin çoğunun rekreasyon alanında çalışmak istememeleridir. Öğrenciler en kısa sürede formasyon alıp öğretmen olarak atanmak istediklerini sıklıkla belirtmişlerdir. Rekreasyon alanında formasyon eğitimi almak her ne kadar önemli bir yeterlilik olsa da, beden eğitimi öğretmenliği ile rekreasyon alanları farklı uzmanlık bilgisi gerektirmektedir. Rekreasyon bölümü mezunlarının pedagojik

formasyon alıp öğretmen olmaları hem beden eğitimi mezunlarına yapılan bir haksızlık, hem de rekreasyon bölümü mezunlarının kendi alanları dışında çalışmalarına motivasyon kaynağı olmaktadır.

Bu açıdan bakıldığında stratejik hatalar belirgin bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Birincisi rekreasyon bölümünü hiçbir şekilde kariyer planına almayan öğrencilerin rekreasyon bölümlerine seçilmesi, ikincisi öğrencilerin üniversite hayatları boyunca inanmadıkları ve istemedikleri bir eğitimin içerisinde bulunmaları, üçüncüsü zaten alanda eğitim almaya direnç gösteren önemli bir çoğunluğun hedefsiz bir şekilde mezun olmaları ya da kendi alanlarına uygun olmayan kariyer hedeflerine yönlendirilmeleridir.

Rekreasyon uzmanları için uluslararası yeterlilikler araştırıldığında alanında uzman bir rekreasyon liderinin iyi bir antrenörün, başarılı bir spor yöneticisinin ve uzman bir beden eğitimi öğretmenin özelliklerinin yanında, drama, müzik, oyunculuk gibi sanatsal yeteneklere, insanları etkileyebilecek ve yönlendirebilecek sosyal becerilere sahip olması gerekmektedir. Bu özellikleri taşıyan bireylerin seçilmesi, yetiştirilmesi ve alanda uzman olarak istihdam edilmesi akılcı bir yönetim, profesyonel bir eğitim ve başarılı bir kariyer planlama sürecine bağlıdır. Bu bulgular genel olarak ele alındığında, Rekreasyon Bölümü öğrencileri, aldıkları eğitim ve ortaya koydukları performansla alanda çalışma olanağı bulamayacaklarını düşünen, bunun sonucu olarak farklı alanlara yönelme eğilimi taşıyan ve sadece dersleri geçebilmeye yetecek motivasyona sahip bir topluluk görüntüsü çizmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin kariyer planlama stratejileri, öz liderlik algıları ve öğrenim gördükleri bölümün kariyer eğitimi ve rehberliği ile ilişkili insan kaynakları yönetim uygulamalarını incelenmiştir. Çalışmada 32 öğrenci ile yapılan 4 farklı odak grup görüşmesinde toplam 4 tema altında 15 soru sorulmuş, cevaplar kaydedilmiş, çözümlenmiş ve yorumlanmıştır. Çalışmada özellikle anket yöntemi yerine odak grup görüşmesi tercih edilmiştir. Bu sayede katılımcılardan olabildiğince ayrıntılı cevaplar vermeleri istenmiş ve daha detaylı bilgiler elde edilmiştir. Bu çalışma rekreasyon alanında öğrenci yetiştiren kurumlar açısından önemlidir. Sonuçlar; birçok öğrencinin eğitim gördüğü bölüm ile ilgili yeterince bilgi sahibi olmadıklarını, alana ait kariyer olanaklarını tanımadıklarını, alanın gerektirdiği özellikleri taşımadıklarını düşündüklerini ve hatta bu alanda çalışmayı istemediklerini ortaya koymuştur. Gelecekteki çalışmalar özellikle Rekreasyon Bölümlerine öğrenci seçerken temel kriterlerin ne olması gerektiği araştırılmalıdır. Sonraki çalışmalarda özellikle kariyer planlama, öz liderlik, insan kaynakları yönetimi konuları tek tek ele alınarak daha detaylı veriler elde edilip daha net sonuçlar ortaya konulmalıdır. Bununla birlikte farklı Rekreasyon Bölümlerinde çalışma tekrarlanarak bölümlerinin genel profili ve çalışma verimliliği daha net ortaya konulabilir.

Copyright © 2020 **Republic of Turkey Ministry of Youth and Sports**

<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>

Journal of Youth Research • December 2020 • 8(22) • 93-97

ISSN 2147-8473

Received | 25 Nov 2020

Accepted | 16 Dec 2020

ANALYSIS / RESEARCH

EXTENDED ABSTRACT

Career Planning Strategies of Student in Department of Recreation

Kubilay Öcal*

Mehmet Bayansalduz**

Introduction

Having a job and performing job-related activities hold an important place in every person's life. Every individual faces familial and societal pressure to find a high-paying, respectable, safe job. Consequently, students find themselves in endless competition, even if unwillingly. However, the energy exerted during this period helps propel personal development and shape development (Birasnav & Rangnekar, 2012; Henderson, 2013).

A wrong decision during any stage of one's career-planning process often leads to late employment or long-term unemployment. The youth unemployment rate in Turkey has reached 25.3% (Durak & Kaya, 2014) and continues to increase with each passing day. Explanations for this include a lack of communication between professional sectors and higher education, inadequate vocational training, and a mismatch between jobs and employees.

Physical education graduates are having been particularly affected by these problems since 2000 in Turkey. Ziyagil (2014) reports that more than forty thousand physical

* Assoc. Prof. Dr., Muğla Sıtkı Kocman University, Faculty of Sport Sciences, Department of Recreation, kubilay@mu.edu.tr, ORCID 0000-0002-7730-9394

** Prof. Dr., Uşak University, Faculty of Sport Sciences, Department of Coaching Education, mehmet.bayansalduz@usak.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-0879-4151

education graduates are unemployed in Turkey, with new graduates being added to this figure every year.

This study seeks to determine the career planning strategies of students enrolled in departments of recreation, one of the main departments of sports sciences. It is important to understand how and why these students choose this department and what their future plans are. Additionally, this study aims to understand the barriers they encounter to finding a job after their graduation.

Methodology

Research design: As this study is qualitative in nature, data were collected through focus group interviews. Since focus group interviews are designed to collect in-depth, detailed, multidimensional qualitative information about individuals' perspectives, experiences, interests, tendencies, thoughts, perceptions, feelings, attitudes, and habits on a specified topic (Bowling, 2002; Gibbs, 1997; Kitzinger, 1994, 1995; Krueger, 1994), they constitute the most suitable data-collection method for this study.

Study Group: Maximum variation sampling was used to select 32 first-, second-, third-, and fourth-year students from among 366 students enrolled in the Department of Recreation of Muğla Sıtkı Koçman University. The study was first announced to the students and volunteers were solicited. Of these volunteers, 32 were randomly selected and invited to participate in the focus groups.

Instrumentation: An interview form consisting of four main themes and fifteen questions was developed to collect data. The themes are Awareness (4), Goal Setting and Preparation (3), Conformity with the Department, Enrolled Development, and Performance (6), and Clarification and Expertise in Career Goals (2). In order to increase study reliability, a second expert in qualitative research assisted in defining themes and questions (Yıldırım & Şimşek, 2005).

Data Analysis: Content analysis was used to analyze the data (Kitzinger & Farquhar, 1999). Based on the research question, we decided that this would be the best way to systematically examine and interpret the hidden patterns.

Role of the Researcher: Being a member of the department himself, the researcher is aware of all the problems related to the subject and works on various solutions. As he has a strong relationship with the students, it was assumed that they would have no difficulty expressing their thoughts and experiences. The researcher knows the students and prepared the questions in such a way that would pique their interest and provoke them to think in depth about the problem.

Conclusion: There are four main themes in this study. The first one is the Awareness, which investigates students' understanding, perceptions, and action plans of their careers. The

second one is Goal Setting and Preparation, which includes the processes of acquiring information about the department of recreation, preparation, and taking the entrance exam. The third one is Conformity with the Department, Enrolled Development, and Performance, which explains all activities done during one's higher education to increase his/her employability post-graduation. The fourth and final phase is Clarification and Expertise in Career Goals, which defines one's success in his/her expected employment. According to the results, most students enrolled in the department of recreation indicated that they had heard of this department immediately before taking the entrance exam or after registering to the school. This indicates students' lack of knowledge. As a result, students chose this department without a proper understanding of it or of what it entailed and started with low motivation.

The results further show that students learned about related career opportunities mostly during their time in university. They defined teachers and peers as a source of guidance for career opportunities in the future.

Half of the fourth-year students stated that they have no department-specific skills for the recreation department. Only a single student stated that he had consciously selected the department because he wanted to combine his music and sporting abilities. Otherwise, all seven student associated being in the department of recreation with failing to be accepted to better departments, such as teacher education.

Most of the students stated that they had received some information about career opportunities in recreation during their time at university but that they did not want to pursue a career in recreation. This is a multifaceted problem for all involved. Although students were educated for employment in the public sector, this sector does offer ample employment opportunities. Likewise, students do not want to work in the private sector because they did not have the opportunity to gain experience in public sector jobs during their higher education and therefore think that their skills do not adequately match private sector requirements.

Departments select students, require them to stay for four years in the school, and then graduate them. However, their post-graduate employment situation is uncertain at best. There are dozens of departments of recreation throughout Turkey that continue to perpetuate this problem. Give that this is the primary risk for departments of recreation, it is better to start searching for solutions as soon as possible.

Kaynakça/References

- Akoğlan Kozak M. (2001). *Konaklama İşletmelerinde Kariyer Planlaması*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Australian Education Council (1992). *Career education in Australian schools: National goals, student, school and system outcomes and evaluative arrangements*. Canberra, Australia.

- Bandura A. (1986). *Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. Prentice-Hall, Englewood Cliffs: NJ.
- Bandura A. (1994). Self-efficacy. (VS Ramachaudran, Ed.) *Encyclopedia of Human Behavior*. s.71-81. Newyork: Academic Press.
- Barker J, Kellen J. (1998). *Career Planning: A Developmental Approach*. Upper Saddle, NJ: Prentice-Hall.
- Barnett BR, Bradley L. (2007). The impact of organisational support for career development on career satisfaction. *Career Development International*, 12(7), 617-636.
- Birasnav M, Rangnekar S. (2012). The role of career management between human capital and interim leadership: An empirical study. *Journal of Advances in Management Research*, 9(1), 124-138.
- Bolat T, Aytemiz S. (2003). Öğütlerde iş etiği ve kariyer yönetimi ilişkisi: normatif etik boyutuyla bir değerlendirme, *Yönetim*, 45(5), 3-19.
- Bowling A. (2002). *Research Methods in Health: Investigating Health and Health Services*. Philadelphia, PA: McGraw-Hill House.
- Brown KM. (1999). *Social Cognitive Theory overview*. Erişim: 10 Ekim 2014, http://edutechwiki.unige.ch/en/Social_cognitive_theory.
- Çiftçi B. (2007). Kariyer planlama. (U Dolgun, Ed.), *İnsan Kaynakları Yönetimi*. s.139-166. Bursa: Ekin Kitabevi.
- De Vos A, Soens N. (2008). Protean attitude and career success: The mediating role of selfmanagement. *Journal of Vocational Behavior*, 73, 449-456.
- DiRenzo MS. (2010). An Examination of the Roles of Protean Career Orientation and Careercapital on Work and Life Outcomes. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Drexel Üniversitesi, Philadelphia, USA.
- Durak Ş. Kaya V. (2014). Türkiye’de işsizlik ve işsizliği azaltmaya yönelik politikalar: tarihsel bir bakış. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 28(2).
- Ergün M. (2014). Sınıfta Motivasyon. (E. Karip, Ed.) *Sınıf Yönetimi*. s. 134-148. Ankara: Pegem Akademi
- Eurostat 2014 Avrupa Birliği Spor Katılım İstatistikleri, Erişim: 11 Mayıs. 2020 https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Statistics_on_sport_participation&oldid=411345
- Fern E. F. (2001). *Advanced Focus Group Research*. Thousand Oaks, California: Sage.
- Gibbs A. (1997). Focus groups. *Social Research Update*, 19. Erişim: 20 Haziran 2014 <http://www.soc.surrey.ac.uk/sru/SRU19.html>
- Ginzberg E, Ginzburg S, Axelrad S, Herma J. (1951). *Occupational Choice: An Approach to a General Theory*. New York: Columbia University Press.
- Henderson M. (2013). Career Management Strategies and Perceived Career Success and Satisfaction: Are Women Disadvantaged? Yayınlanmamış Doktora Tezi, Claremont Graduate University. USA.
- Işık E. (2010). Sosyal Bilişsel Kariyer Teorisi Temelli Bir Grup Müdahalesinin Üniversite Öğrencilerinin Kariyer Kararı Yetkinlik ve Mesleki Sonuç Beklenti Düzeylerine Etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Kaynak T. (1996). İnsan Kaynakları Planlaması. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Kitzinger J, Farquhar C. (1999). The analytical potential of ‘sensitive moments’ in focusgroup discussions. (R. Barbour, J. Kitzinger, Ed.). *Developing Focus Group Research: Politics, Theory and Practice*. s. 156–172. London: SAGE.
- Kitzinger J. (1994). The methodology of focus groups: the importance of interaction between research participant, *Sociology of Health and Illness*, 16 (1), 103–121.
- Kitzinger J. (1995). Qualitative research: introducing focus groups. *British Medical Journal*, 311, 299–302.
- Krueger RA. (1994). *Focus Groups: A Practical Guide for Applied Research*. London: Sage.
- Lent R. W, Brown S. D, Hackett G. (1994). Toward a unifying social cognitive theory of career and academic interest. choice, and performance. *Journal of Vocational Behavior*, 45, 79-122.
- Lent R. W, Brown S. D, Hackett, G. (2002). Social cognitive career theory. *Career Choice and Development*, 4, 255-311.
- Malone Y. (2002). Social cognitive theory and choice theory: A compatibility analysis. *International Journal of Reality Therapy*, 22(1), 10-13.

- Manz C. C. (1986). Self-leadership: toward an expanded theory of self- Influence processes in organizations. *Academy of Management Review*, 11(3), 585-600.
- Öcal, K. (2015) *Rekreasyonda kariyer planlama, insan kaynakları yönetimi ve öz liderlik stratejileri*.1 (Yayımlanmamış doktora tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.
- Rashid A. M, Bakar A. R. (2010). Career development interventions implemented by secondary school counsellors in Malaysia. *Journal of Global Business Management*, 6(2), 1- 10.
- Sabuncuoğlu Z. (2000). İnsan Kaynakları Yönetimi. Bursa: Ezgi Kitabevi.
- Sears S. (1982). A definition of career guidance terms: A National Vocational Guidance Association perspective. *Vocational Guidance Quarterly*, 31(2), 137-143.
- Şimşek M. Ş, Öge H. S. (2009). İnsan Kaynakları Yönetimi. Ankara: Nobel Yayınları.
- TÜİK, İşgücü İstatistikleri, Erişim:10 Temmuz 2020. <https://tuikweb.tuik.gov.tr>
- Wood RE, Bandura A. (1989). Impact of conceptions of ability on self regulatory. *Journal of Personality and Social Psychology*, 56(3), 407.
- Yeşilyaprak B. (2003). Eğitimde Rehberlik Hizmetleri. Ankara: Nobel Yayınları.
- Yıldırım A, Şimşek H. (2005). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Ziyagil, M. A. (2014) Spor Bilimlerinde Türkiye'deki Rekreasyon Bölümlerinin Avrupa Yükseköğretim Yapısı ile Uyumlaştırılması. Erişim 10 Kasım 2020. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/370592>
- Zorba E, Cerit E, Gümüşdağ H, Evli M. (2013). Rekreasyon bölümlerinin tercih edilme nedenleri ve bölüm öğrencilerinin beklentilerinin araştırılması. *Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi*, 8(3). Erişim: 10 Mayıs 2015 <http://sstbdergisi.com/dergi/9e66b08%20SSTB%20YEN%C4%B0.pdf>

EKLER

Odak Grup Görüşme Soruları

Tema 1-Farkındalık

1. Kariyer hayalleriniz ilk kez ne zaman ortaya çıkmaya başladı?
2. Hayalinizdeki meslek neydi?
3. Rekreasyon Bölümünü ilk kez ne zaman duydunuz?
4. Rekreasyonla ilgili kariyer olanaklarını ne zaman öğrenmeye başladınız?

Tema 2- Hedef belirleme ve hazırlık

1. Bu bölüme uygun yeterlilikleriniz nelerdir?
2. Bu bölümü neden seçtiniz?
3. Bölümü kazanmanız sizin için zor oldu mu?

Tema 3- Bölümle bütünleşme, aidiyet gelişimi ve performans

1. Başka bir bölümde okumayı ister miydiniz?
2. Bölümdeki sosyal hayattan ve fakültenin size sunduğu imkânlardan memnun musunuz?
3. Bölümde aldığınız eğitimin gelecekte size yararlı olacağını düşünüyor musunuz?
4. Okul dışında kendinizi bu alanda geliştirecek çalışmalara ve eğitimlere katılıyor musunuz?
5. Kendinizi bir rekreasyon uzmanı olarak hayal edebiliyor musunuz, kendinizi bu alana ait hissediyor musunuz?
6. Bir Rekreasyon Bölümü öğrencisini başka bölümlerden ayıran özellikler nelerdir?

Tema 4- Kariyer hedeflerinde netleşme ve uzmanlık

1. Rekreasyon alanında çalışmayı düşünüyor musunuz? Alanla ilgili gelecekteki kariyer hedefleriniz nelerdir?
2. Bölümde aldığınız eğitimler kariyer hedeflerinizin netleşmesine ne tür katkı sağladı?